

Aan:
Gemeente Aa en Hunze
t.a.v. de heer G. Ebels
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Gemeente Aa en Hunze	
Ingek.:	26 JAN. 2023
Nr.	
T.	

Assen, 24 januari 2023
Ons kenmerk 202203721-01046729
Behandeld door mevrouw Y. Bartelds (0592) 36 53 99
Onderwerp: Provincialeweg 1 Anderen

Geachte heer,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, Provincialeweg 1 te Anderen.

Provinciaal belang

Op basis van de Omgevingsvisie Drenthe (vastgesteld door Provinciale Staten op 2 juni 2010) en de vigerende provinciale verordening zijn in het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan de volgende aspecten van provinciaal belang:

- Kernkwaliteit landschap
- Kernkwaliteit cultuurhistorie

Advies cultuurhistorie

Het voorgelegde plan omvat een uitwerking van de ruimte-voor-ruimte regeling met een erfplan naast een behoorlijk erf (hier wordt gesloopt ten behoeve van de ontwikkeling). Het plangebied valt binnen de jonge heideontginning van het Eeksterveld en de ruilverkavelingsplannen voor Anloo. In de gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart wordt het plangebied aangeduid als 'rationele landbouwontginning met rechte verkaveling'.

Uit de plantoelichting blijkt niet of er onderzoek is gedaan naar jonge heideontginningen en de ruilverkaveling. Het voormalig Eeksterveld (onontgonnen veld/heide), de ontginning en vervolgens de ruilverkavelingen hebben geleid tot het huidige open akkerareaal. De ontwikkeling van het landschap is te zien in de historische kaarten in bijlage 1.

Daarnaast mist de plantoelichting een analyse van de kernkwaliteit cultuurhistorie. Wel wordt er in de paragraaf 'gemeentelijk beleid' aandacht gewijd aan cultuurhistorie. Hier wordt echter niet gerefereerd aan de gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart of de recentelijk gelanceerde Erfgoedatlas van Aa en Hunze (toegankelijke online versie van de waardenkaart).

Gezien de hoge sturingscategorie dient er nog aandacht besteed te worden aan de kernkwaliteit cultuurhistorie onder 'provinciaal beleid'. De sturingscategorie 'Eisen Stellen' stelt de initiatiefnemer verantwoordelijk om de cultuurhistorische samenhang als de drager voor de inpassing te benutten. De bovenstaande uiteenzetting kan hier invulling aan geven (Cultuurhistorische Kompas Drenthe; landschapsplannen ruilverkaveling – eventueel op te vragen bij Saskia Spijkerman (Landschap Aa en Hunze)- en de gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart).

Advies landschap

Het voorgestelde erfplan zal niet bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse. Het advies luidt om het erf goed te verankeren in het landschap met als doel het contrast met het open landschap te behouden.

In de toelichting ontbreekt een goede ruimtelijke analyse van de context en een overtuigende visie op de gekozen opzet voor de bouwkael en de erfinrichting. Het huidige erfplan versterkt de huidige rommeligheid en het gebrek aan ruimtelijke kwaliteit van het bestaande erf. Het heeft onvoldoende kwaliteit in haar hoofdopzet en het is vervolgens onvoldoende uitgewerkt in plantafstanden, sortimentskeuze en beheersaanwijzingen om in de planregels naar te kunnen verwijzen.

Het plangebied betreft een heideontginning waar in de 90er jaren de boerderij is gebouwd, in de oksel van de N33. Er ontbreekt in de bestaande situatie een landschappelijke inpassing van de bestaande boerderij. Door middel van erfbeplanting van deze nieuwe woning kan het totaal een wat betere landschappelijke inpassing verkrijgen.

Aandachtspunten voor aanpassing zijn:

- De hoofdrichting van dit heideontginningslandschap aanhouden (en vooral niet de doorsnijdende richting van de N33 kiezen, zoals in het initiatief is gedaan).
- De woning en de garage een bouwrichting geven die dezelfde is als de huidige hoofdbouwmassa's van het agrarische erf, waar deze woning de 2e bedrijfswoning voor wordt.
- De nieuwe bouwkael een duidelijke afbakening en beplantingskader geven ten opzichte van de openheid van de heideontginning.
- Introductie van 2 houtsingels met een minimale breedte van 10 m. Om daarmee het erf in het landschap te verankeren (gebruik hiervoor de bijgevoegde provinciale "staalkaart houtsingel 10 m breed")
- Binnen dit beplantingskader kan de tuin ingericht worden. De tuin dient duidelijk afgescheiden te worden van het grotere omringende landschap.
- Handhaven van greppel en grasberm.

In bijlage 2 is een verbetersuggestie te vinden.

Tot slot geef ik vanuit aardkunde nog enkele correcties mee ten behoeve van de plantoelichting. Zo is op bladzijden 8 en 20 een verkeerde terminologie voor de Drentsche Aa gebruikt: het is een Nationaal Park (en niet meer Nationaal Landschap cq Nationaal beek- en esdorpen landschap). Verder ontbreekt de vermelding dat het plangebied ligt in het UNESCO Global Geopark de Hondsrug, met als doelstelling behoud en versterking van de kernwaarden aardkunde, landschap, archeologie, cultuurhistorie en ecologie.

Inzet instrumenten

Gelet op de inhoud van het plan en bovenstaande aspecten adviseren wij u het voorontwerp bestemmingsplan aan te passen alvorens verder in procedure te brengen.

Samenvatting en conclusie

Hiermee is, wat ons betreft, voldaan aan het vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Voor vragen of overleg inzake dit advies kunt u contact opnemen met Bartelds, telefoon 0592 36 53 99 of y.bartelds@drenthe.nl.

Hoogachtend,

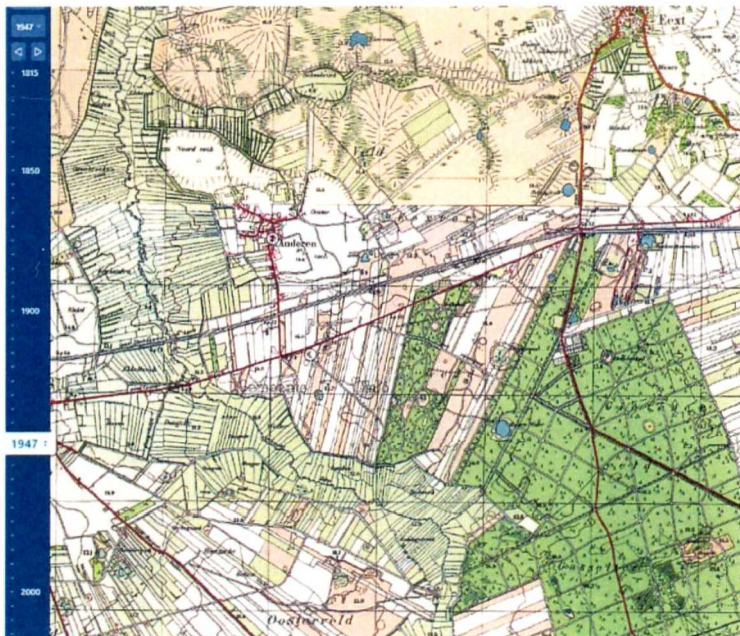
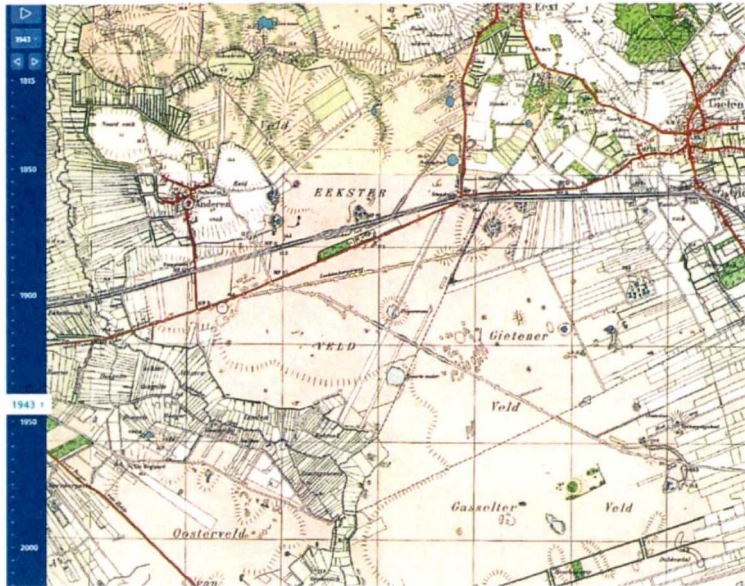
Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. de Boer', with a stylized flourish at the end.

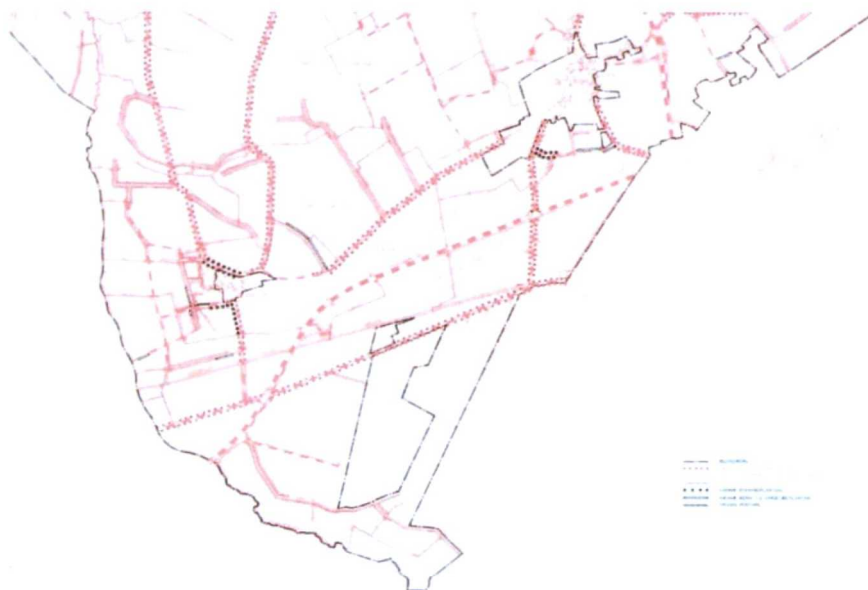
J. de Boer,
teammanager Ruimte, Energie en Wonen

Bijlage 1

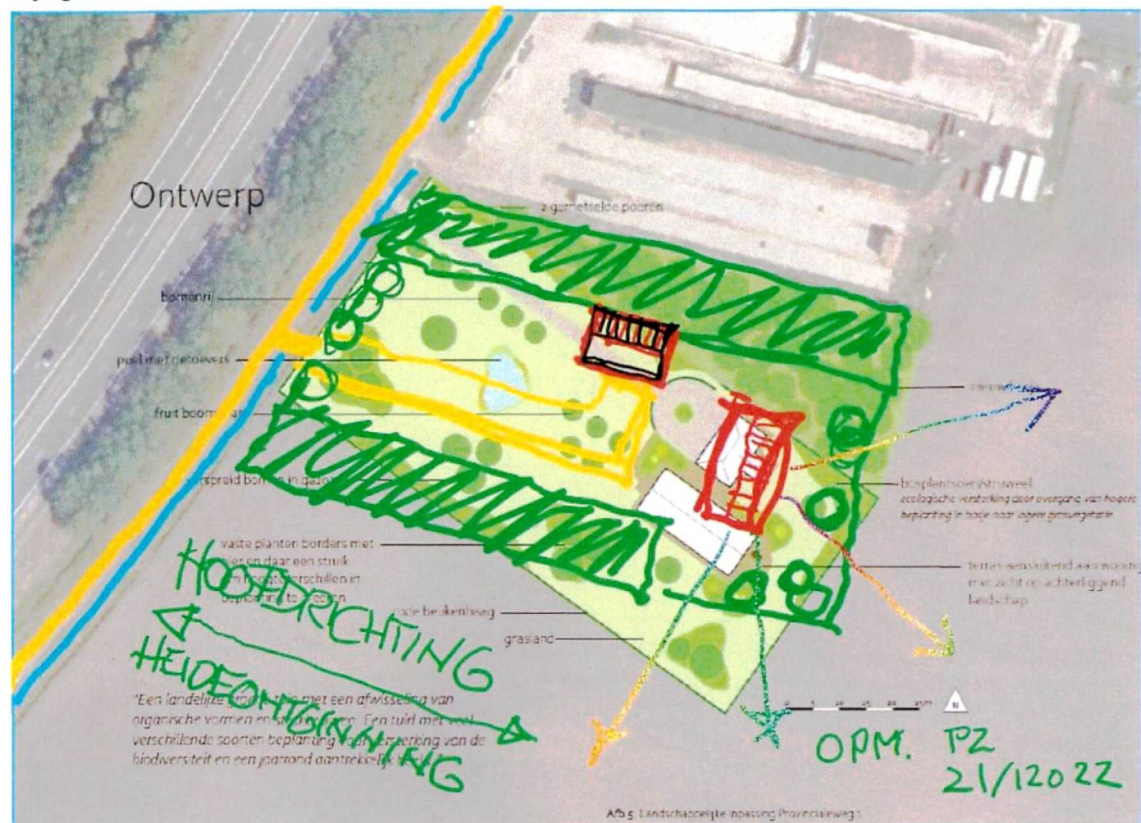
(Topotijdreis 1943, onontgonnen Eeksterveld) & (Topotijdreis 1947, lange strokenverkaveling)

(Landschapsplan Anloo ruilverkaveling)

Bijlage 2

Staalkaart: houtsingels en struweel

Bomen 1ste grootte > 15 mtr.
Bomen 2de grootte 10-15 mtr.
Bomen 3de grootte 6-10 mtr.
Struiken 4-6 mtr.

Kenmerken houtsingel
Een houtsingel is een brede landschappelijk waardevolle afscheiding, vaak ook tussen weilanden, die bestaat uit bomen en struiken. Een houtsingel is een lijnvormig landschapselement van minimaal 4 tot maximaal 20 meter breed.

Streefbeeld
Een houtsingel heeft een gesloten beplanting van boomvormers, struiken en een kruidlaag. Kies hiervoor streekeigen soorten.

Pas de boomvormers aan op de afmetingen van de houtsingel. Zet geen bomen van de 1ste grootte (> 15 mtr.) op een houtsingel van 5 mtr. breed. Gevolg daarvan is dat de kronen op termijn gaan sluiten en de onderbegroeiing zal afsterven en een open/doorzichtige houtsingel zal ontstaan. Zet in een kleine houtsingel bomen van de 3de grootte (6-10 mtr.).

Pas streekeigen en bij voorkeur autotochtone beplanting toe
Dat is beplanting welke van nature voorkomt op de bodem waarop de houtsingel gereedschap zal gaan worden. Laat u informeren door een deskundige partij. Er zijn subsidiemogelijkheden.

Eetbare beplanting
Een houtsingel kan ook gebruikt worden voor voedselproductie. Fruit en eetbare bessen kunnen hun plak vinden binnen de streekeigen beplanting van de houtsingel.

Afmetingen
De minimale breedte is 4 meter, de maximale breedte 20 meter.

Aanleg houtsingel
Plant de houtsingel in rijen aan met een plantafstand van bij voorkeur 1,50 mtr. tussen de rij en 1,50 mtr. in de rij. Boomvormers worden in het midden van de houtsingel aangeplant. De struiken: en/of boomsoorten worden individueel of in groepen gemengd. De afstand tot bebouwing bedraagt minimaal 3 meter.

Beheer en onderhoud
2-3 jaar na de aanplant wordt ca. 20% gedund, m.u.v. de boomvormers. Na 2-3 jaar wordt weer 20% gedund. Op deze wijze wordt iedere 15 jaar de houtsingel gedund en verjongd.

Assortiment
De bodem van Drenthe bestaat veelal uit een podzolgrond en moerige gronden. Dit houdt in dat de beplanting bestand dient te zijn tegen een droge en soms vochtige grond. Algemeen een organisch arme bodem. Bij deze een beperkt assortiment voor een houtsingel. Voor het veldlagen is een deskundig beplantingsplan essentieel.

Streekeigen beplanting o.a.

Bomen o.a.	Quercus robur
Zornerik	Acer campestre
Veldroosdoorn	Crataegus laevigata
Meldoom	Betula pubescens
Zachte berk	Prunus avium
Zwarte kers	Alnus glutinosa
Struiken o.a.	
Hulst	Ilex aquifolium
Krantenboomje	Amelanchier laevis
Sporkehout	Rhamnus frangula
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia
Wijg	Salix div.
Voedsel voor vogels	
Bomen o.a.	
Lijsterbes	Sorbus aucuparia
Maulbe	Sorbus aria
Meldoom	Crataegus monogyna
Vogelkers	Prunus padus
Struiken o.a.	
Brem	Cytisus scoparius
Gelderse roos	Viburnum opulus
Hondsroos	Rosa canina
Eetbare houtwal	
Bomen o.a.	
Nashi peer	Pyrus pyrifolia 'Kosui'
Prun	Prunus domestica
Tamme kastanje	Castanea sativa
Walnoot	Juglans regia
Struiken o.a.	
Aalbes	Ribes rubrum
Hazelnoot	Corylus avellana
Vlier	Sambucus nigra
Zwarte bes	Ribes nigrum
Bodembedekkers o.a.	
Wilde aardbei	Fragaria vesca
Salomonsezel	Polygonatum multiflorum
Diverse varkens	

Maart 2021
provincie Drenthe